

Ineens zijn ze er, de dwerggrondels

Al jaren bevis ik de slotjes en weteringen in de oost-Betuwe, het stroomgebied van de Linge. In loze uurtjes (vooral wanneer de reptielen in winterrust zijn) is al snel een schepnet uitgestoken in je achtertuin! Sinds 2013 wist ik zo elke twee jaar een “nieuwe” exotische grondel te vangen.

Afgelopen seizoen bleef het verdacht rustig totdat half september in de Linge bij Elst (Gld) twee kleine grondeltjes (2 à 3 cm) gevangen werden. Met behulp van meerdere determinatiewerken en veel wikken en wegen kwam ik in eerste instantie op juveniele Pontische stroomgrondels. Voornamelijk door de flanktekening en kopvorm met daarop de hoog geplaatste ogen. Toch twijfelde ik over deze keuze, ik had nog nooit zo'n klein exemplaar van deze soort gevangen én kon ook geen foto's van jonge Pontische stroomgrondels vinden voor bevestiging.

Een week later werden in het nabijgelegen Park Lingezege tussen Arnhem en Elst weer van deze grondeltjes gevangen. Bij het valideren van Telmee-waarnemingen kwam naar voren dat het waarschijnlijk om de Kaukasische dwerggrondel ging. Nadat ik van deze twee locaties wat exemplaren mee naar huis had genomen om ze in een aquarium te bestuderen en beter te fotograferen bleek dat ook te kloppen. Toch een weer “nieuwe” (exotische) grondelsoort in “mijn achtertuin”! Inmiddels zijn komen zijn ze op al aardig wat plaatsen aangetroffen (kaart). Ik kijk nu al uit naar 2023, zou er dan weer een “nieuwe” grondel in de Betuwe terecht komen?

In het schepnet liggen ze vaak erg gecamoufleerd tussen de blad- en plantenresten waardoor je niet te snel dit materiaal moet teruggooien. Ook verdwijnt waarschijnlijk wel eens een exemplaar als ik met een klein schepnetje wat drijvend afval uit de emmer met vis verwijder. Dit laatste komt door een opmerkelijk kenmerk van deze grondel: regelmatig “zweeft” een deel van de individuen in het water. Mijn ervaring is dat andere grondels alleen maar op de bodem liggen in het cuvet of actief zwemmend in een hoek naar het oppervlak bewegen. Niet de dwerggrondel, deze houdt zich ook graag op in de wat hogere waterlagen, waar ze schijnbaar zonder veel moeite lijken te zweven. Tip: observeer de vangst in je cuvet even van een afstandje.

Ronald de Boer

Mannetje Kaukasische dwerggrondel Elst (Gld) Park Lingezege, 21 september 2021

Mannetje en vrouwtje Kaukasische dwerggrondel in cuvet, 14 december 2021

Zwevend vrouwtje Kaukasische dwerggrondel in cuvet, 14 december 2021

Verspreiding Kaukasische stroomgrondel in de oostelijk Betuwe. Open blauwe driehoek is het discussie geval in Angeren.